

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע פנחס

השבוע בפרשה: פנחס המקבל 'אות הוקרה' מה' • מפקד בני ישראל • איך מחלקים ירושה • ומי יירש את משה רבנו וינחיל לעם ישראל את הארץ הקדושה?

פרשת 'פנחס' פותחת בתיאור השכר שקיבל פינחס בן אלעזר הכהן על מעשהו האמיץ עליו קראנו בפרשה הקודמת, לאחר שעם ישראל התפתה אחרי בנות מואב, נגרר לעבודת אלילים והגיע לשיא הדרדרותו כאשר נשיא שבט שמעון לקח אשה נוכרית - בת לאחד ממלכי מדין - לעיני כל עדת ישראל. כשהכל היו אובדי עצות קם פנחס ודקר את שניהם למוות. מעשה זה השיב את הסדר לכנו ועצר את המגיפה הנוראה שבאה בגלל חטא העם.

למרות הכל היו עדיין שרננו אחרי פנחס בטענה שמניעיו אינם כל-כך טהורים. בתשובה לכל אלו, במטרה לפרסם את שמו ולתת לו שכר על מעשיו, כרת הקב"ה ברית עם פנחס והבטיח לו כי כל זרעו אחריו יזכה בכהונת עולם על אף שפנחס לא זכה עד כה להימשח לכהונה.

המפקד והחלוקה

בני-ישראל עומדים לפני מפקד נוסף (הראשון היה אחרי צאתם ממצרים). יש הרוצים לתלות את הצורך במפקד במגיפה שהפילה חללים רבים מקרב עם-ישראל, שלכן היה צורך בספירת כל הנשואים. לעומתם יש הרואים את המפקד בצורה שונה: ישראל עומדים ערב הכניסה לארץ-ישראל ואילו על מנהיגם, משה, נגזר להשאר במדבר. כרועה נאמן הרי הוא סופר את צאנו לפני שהוא פורש מתפקידו.

הנמנים במפקד הם גברים מגיל 20 ומעלה והם הזכאים לקבל חלק ונחלה בארץ ישראל.

לאחר המפקד מודיע הקב"ה על סדרי חלוקת הנחלות בארץ-ישראל בין שנים-עשר השבטים. החלוקה תעשה עפ"י הגורל ונשיא כל שבט יוציא פתק עליו רשום שם השבט ופתק נוסף עליו מצויינות גבולות השטח השייכים לו.

הכל נעשה ברוח-הקודש ובנוכחות ה'אורים והתומים'. באופן כזה קיבל כל שבט הגדול באוכלוסין נחלה גדולה בהתאם. מפקד דומה ערך לבני שבט לוי המופקדים על עבודת הקודש. באין להם חלק ונחלה הרי הם יוצאים מכלל השבטים ונמנים לבדם.

כל המתפקדים הם בני הדור החדש, לאחר שכל דור המדבר מת במשך הזמן בעקבות עונש חטא המרגלים, חוץ מיהושע בן-נון וכלב בן-יפונה שלא חברו עם המרגלים באותה עצה.

דיני ירושה

לאחר הוודע אופן חלוקת הארץ מתעוררת שאלה חדשה: מה תקבל משפחה שאין בה בן מעל גיל 20 הזכאי לחלק באדמת הארץ?

בנות צלופחד איש שבט מנשה פונות בנושא זה למשה ואהרן: "אבינו מת במדבר ובנים לא היו לו..." - מדוע לא יגיע לנו החלק השייך לאבינו באדמת ארץ הקודש?

לאחר פניית משה מורה לו הקב"ה את דיני הקדימה בירושת הנחלות: ראשון היורשים - הבן, ובהעדרו, במשפחה שאין בה בנים - תירש הבת. רק אחריה מגיע תורם של אחי האב או קרובי המשפחה מצד האב.

המנהיג הבא

למרות שעליו ציוה הקב"ה על סדר וחלוקת הארץ יודע משה כי אין הוא זכאי להכנס לארץ, וזאת כעונש על חטא "מי מריבה" (בפרשת 'חוקת'). עוד מעט יהיה עליו להעלות אל "הר העברים" שם נקבע מקום

הסתלקותו מן העולם. משנודע לו שיום המיתה קרב ובא מבקש משה למנות מנהיג לעם ישראל שימלא את מקומו. הוא מבקש שיהיה זה אדם מיוחד, סבלני, כזה שיוכל לרדת לדעתו של כל אחד ואחד מבני-ישראל, בעת מלחמה יצא בראש הצבא – לא כמלכי הגויים היושבים בארמונותיהם ומשם מחלקים פקודות ללוחמים בחזית - בקיצור: על המנהיג החדש להיות רועה נאמן לעם הנבחר ולמוד התלאות, אשר קשיים רבים עוד מצפים לו בדרכו לארץ המובטחת וישובה.

הקב"ה ממנה במקום משה רבינו את יהושע בן-נון, משרתו המסור ותלמידו המובהק, אך ראשית הוא מצוה את משה להסביר ליהושע את תפקידו, האחריות הטמונה בו והזכות הגדולה להנהיג את עם ה'. משה מאציל מרוחו והודו על יהושע וסומך עליו את שתי ידיו, וזאת בנוכחות כל ישראל, הכהן הגדול אלעזר וחברי ה'סנהדרין' (בית-הדין הגדול).

הקורבנות

בחלקה האחרון של הפרשה מובאים דיני הקורבנות כפי שהם פרושים על פני כל השנה. בכל יום מקריבים "קורבן תמיד" – כבש אחד בבוקר ואחד בין הערביים. פעם בשבוע נוספת גם "עולת שבת" - שני כבשים הנקראים גם "קורבנות המוספים". גם בראש- חודש ישנו קרבן מיוחד ומביאים שני פרים, איל אחד ושבעה כבשים.

כמו-כן מונה התורה את קורבנות המועדים : פסח, שבועות, ראש השנה ויום-הכיפורים, סוכות ושמיני-עצרת.

מצוה להביא את מספר הקורבנות המדויק המצוין בתורה, ובהזדמנות זו של עליה לרגל יש הנוהגים לנדור ולהביא את קרבנותיהם. ויקיורט